

Want er wordt al genoeg onzin verteld
over kunst

LEDEN ARCHIEF
LID WORDEN

MENU

 Tweet dit Deel Bewaar voor later

 Geplaatst op Exclusief voor leden, NIEUWS

Code Cultural Governance behoeft onderhoud: Wie bewaakt de toezichthouder?

30 April 2016 · Door [Wijbrand Schaap](#) · 4 reacties · 6 minuten

Jolande Sap is bij de presentatie van onderzoeksrapport benoemd tot nieuwe roulerend voorzitter van de de
NVTC.

Uiteindelijk komt het natuurlijk op mijn bordje terecht', verzuchtte Jet Bussemaker, minister van cultuur in kabinet Rutte II, laatst. Ze sprak bij de presentatie van een onderzoeksrapport naar het functioneren van toezichthouders in de cultuursector, eind april in Amstelveen. Want, zo vatte ze het samen: als het toezicht faalt is er niemand anders dan de minister die de schade kan herstellen.

En ook al gaat het heel vaak enorm goed met het toezicht op culturele instellingen, het gaat ook wel eens fout. Op allerlei verschillende manieren. Recent zijn daar de kwesties rondom de Raad van Toezicht van Het Nieuwe Instituut in Rotterdam, waar de directeur opvallend veel opdrachten deed toekomen aan zijn levenspartner en een toezichthouder opdrachten vervulde. Maar we hebben natuurlijk ook de kwestie gehad van het falende management bij het Grand Theatre in Groningen, waar de Raad van Toezicht veel te laat ingreep, en natuurlijk de slepende affaire rond het Het orkest van oosten, waar eveneens de Raad van Toezicht geen zicht had op zaken die bijvoorbeeld door deze site allang aan het licht waren gebracht.

En dit zijn dan nog alleen de zaken die uiteindelijk in de publiciteit kwamen. Zaken die het imago van de cultuursector beschadigen, en

dat in een tijd waarin die toch al onder een vergrootglas ligt van niet altijd even subsidievriendelijke media. Reden ook waarom recente affaires, zoals die rond de toezichthouder op het Haagse Filmhuis en Theater Dakota, op verzoek van betrokkenen uit de zoekresultaten van Google zijn gefilterd, en alleen nog terug te vinden zijn in het papieren archief van de lokale krant Kort samengevat: de toezichthouder ontsloeg na kritiek op zijn slechte functioneren zijn directeur in plaats van zelf op te stappen, wat later onder druk van de politiek alsnog gebeurde .

Het onderzoeksrapport, in opdracht van de [Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Cultuur \(NVTC\)](#) en [Cultuur + Ondernemen](#), verscheen gelijktijdig met het tienjarig bestaan van de [Code Cultural Governance](#). Die code werd in 2006 opgesteld om uitwassen van falend toezicht tegen te gaan. Het was de tijd dat ook de [Code Culturele Diversiteit](#) werd opgesteld, en de [Code Tabaksblat](#) in het leven werd geroepen om bestuurders in het bedrijfsleven een beetje in te tomen met hun exorbitante vergoedingen.

Dat na het opstellen van laatstgenoemde code de bankencrisis nog moest komen, en duidelijk werd dat bestuurders elkaar en zichzelf nog steeds graag flinke bonussen toekennen, betekent dat een code nog geen garantie op verbetering inhoudt. Sinds het opstellen van de Code Culturele Diversiteit is het Nederlandse culturele landschap er ook niet bepaald diverser op geworden. Geen wonder dus dat de onderzoekers in hun benchmarkrapport weinig positiefs te melden hadden over het toezicht in de cultuursector. Men meldt dat een culturomslag wenselijk is, terwijl dat gevoel in de sector zelf niet prominent aanwezig is. Het ontbreekt de sector volgens de onderzoekers dan ook aan zelfkritisch vermogen. Bij het aanstellen

van toezichhouders kijkt men nog te vaak 'traditioneel' naar de politieke functie die zulke mensen hebben, uit lobby- of netwerkoogpunt.

De aanbevelingen van de onderzoekers liegen er niet om. We nemen ze hier even over, integraal, zodat u ze niet meer zelf in het onderhavige rapport hoeft op te zoeken:

: Ga uit van winst als denkmodel

Werk eens aan een toekomstscenario voor de eigen organisatie door de eis te stellen dat de organisatie over 5 jaar een winstgevend bedrijf moet zijn. Denk daarbij in oplossingen en niet in veronderstelde onmogelijkheden. Wat vandaag niet mogelijk is, kan morgen soms blijkbaar wel. Wordt 'master of your own destiny'.

2: Overweeg serieus samen te werken

In overweging wordt gegeven bij het opstellen van een toekomstscenario meer en expliciet aandacht te schenken aan nu wellicht nog ongedachte vormen van samenwerking. Daarbij kan gedacht worden aan samenwerking binnen de sector, over de sector heen en ook over de lokale, regionale en nationale grenzen heen. Kijk daartoe gewoon naar voorbeelden in andere sectoren, landen en regio's. Er blijken al vaak diverse bewezen voorbeelden voorhanden te zijn.

3: Zie de positieve kanten van vergrijzing

Maak van vergrijzing vrijwilligersbestand in plaats van een bedreiging een asset, rekening houdend met bijvoorbeeld de demografische ontwikkelingen. Kijk wel wat moet/kan worden gedaan om het vrijwilligersbestand bij te scholen om geschikt te maken voor de eisen van de komende tijd. En breidt deze manier van kijken eens uit naar het denken over de samenstelling van personeelsbestand, management en raad van toezicht. En heb dan met name ook oog voor een mogelijke keuze om te bepalen in hoeverre de organisatie gebaat is bij het kiezen voor een afspiegeling van onze maatschappij of bij het inzoomen op specifieke doelgroepen.

4: Kijk niet alleen naar je eigen (sector)

Kijk bij opvattingen over de invulling van rollen van een lid van de RvT en over die van een directie eens meer naar opvattingen in minder voor de hand liggende sectoren en organisaties en bij voorkeur ook buiten de sector. Probeer mede op die manier het zelfkritisch vermogen binnen de sector te vergroten. Wees als individueel lid van een directie of RvT eens kritisch over de eigen opvattingen in die zin van of ze niet een onbewust geaccepteerd/overgenomen historisch beeld weerspiegelen. En probeer van de gedachten en opvattingen steeds de actualiteitswaarde te bepalen in het licht van de toekomstvisie/-ambitie van de organisatie.

5: Reken af met achterhaalde gewoontes

Kan een RvT haar taken goed vervullen als alleen maar wordt gesproken met de directie? Hoe zit het met de haalplicht ten aanzien

van de informatievoorziening? En waarom zou controle buiten een directie niet mogen? En moeten gesprekken buiten een directie altijd vooraf worden gemeld aan de directie? Aangeraden wordt dergelijke langzaam maar zeker wat gedateerde opvattingen in het belang van de organisatie overboord te zetten.

6: Selecteer strenger

Denk eens na wat de kosten zijn van de aanstelling van een verkeerde toezichthouder of manager. En neem de uitkomsten van die exercitie mee in een bespreking van de te hanteren selectie- en of evaluatieprocedure voor directie en RvT.

Het hele rapport is te [downloaden](#) op de site van de NVTC

📌 Opgeslagen in [Exclusief voor leden](#), [NIEUWS](#) en gemarkeerd met [Code cultural governance](#), [code culturele diversiteit](#), [cultuur+ondernemen](#), [Grand Theatre](#), [jet bussemaker](#), [jolande sap](#), [raad van toezicht](#), [theater dakota](#). Sla de permalink op.

🔗 Deel dit artikel: [f Facebook](#) [🐦 Twitter](#)

2 Comments

Sort by **Oldest**

Add a comment...

Kees van der Hoeven

Beste Wijbrand Schaap,
Heeft u wellicht de feitelijke tekst van de toespraak die minister Bussemaker uitsprak tijdens deze bijeenkomst?

Alvast dank, /Kees van der Hoeven - kavander@xs4all.nl

[Like](#) · [Reply](#) · Apr 30, 2016 5:11pm

Wijbrand Schaap · Works at Journalist

Hi Kees, we hebben dit keer de uitgesproken tekst niet ontvangen, en hij is ook niet op de site van het ministerie terug te vinden. De gelegenheid was daarvoor wellicht te informeel.

[Like](#) · [Reply](#) · May 1, 2016 12:39pm

Kees van der Hoeven

'Uiteindelijk komt het natuurlijk om mijn bordje terecht', verzuchtte Jet Bussemaker, minister van cultuur in kabinet Rutte II, laatst. Ze sprak bij de presentatie van een onderzoeksrapport naar het functioneren van toezichthouders in de cultuursector, eind april in Amstelveen. Want, zo vatte ze het samen: als het toezicht faalt is er niemand anders dan de minister die de schade kan herstellen.'

Het curieuze is nu juist, dat áls een zaak dan eenmaal op het bordje van de minister terecht komt, er vervolgens helemaal niets gebeurt. Haar ambtenaren schermen af, vergoelijken de foute cultuurdragers en er gebeurt dan dus helemaal niets. Pappen en nat houden.

(zoals in het geval van die bovengenoemde zaak van het Nieuwe Instituut - daar vond de minister juist dat alles prachtig en perfect gegaan was).

Haar gememoreerde optreden op dit congres was dus op zijn zachts gezegd beschamend. Ze had zich beter deemoedig getoond met die inmiddels grote hoeveelheid boter op het hoofd.

[Like](#) · [Reply](#) · Apr 30, 2016 5:18pm

Wijbrand Schaap · Works at Journalist

De enige die echt toezicht kan houden op toezichthouders is natuurlijk de pers. Het is in ieder geval de bestaansreden van onze website. Het ontbreekt ons helaas wel nog steeds aan geld en menskracht om alle zaken die spelen goed te volgen en uit te zoeken. (hint)

[Like](#) · [Reply](#) · 1 · May 1, 2016 12:42pm

 [Volgend artikel](#) [Vorig artikel](#)

De Muze van Zuid – Hoe klinkt een straatnaam?

29 April 2016 · Door [Thea Derks](#) · 1 reacties · 4 minuten